

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 70 gr. z odrośnięciem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy, przerwania komunikacji, abonent nie ma prawa żądać posaterminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dalsze ogłoszenia Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 304.252.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lam.) 10 gr., za reklamy na str. 4-lam. w wiadomościach poczynnych 30 gr. na pierwszej str. 60 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo, i to: w poniedziałek, środek i piątek. Przy sądownym śledzeniu należności rabat upada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzesku. — Za terminowy druk, przesłane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 89

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, wtorek dnia 1 sierpnia 1933 r.

Rok XIII

MUSSOLINI POJEDZIE

DO AMERYKI.

PARYŻ. Korespondent „Paris Midi” donosi z Waszyngtonu, iż w amerykańskich kołach politycznych potwierdza się wiadomość, że na jesieni r. b. Mussolini zamierza odwiedzić prezydenta Roosevelta.

KATASTROFA POLSKIEGO YACHTU

SZTOKHOLM. Pod Visby uległ katastrofie polski jacht „Nike”, który płynął ze Sztokholmu do Gdyni. Załoga yachtu — adwokat i 2 inżynierów — uratowana. Yachtu nie udało się ratować.

ŚMIERĆ 2-CH TURYSTEK

W GÓRACH.

INTRA. Podczas wycieczki górskiej na szczyt Veglia dwie alpinistki Ernestyna Luisetti i Palma Guglielmi na skutek nagłej mgły spadły w przepaść. Poszukiwania trwały trzy dni. W końcu znaleziono ciała nieszczęśliwych alpinistek na dnio przepaści głębokiej na kilkadziesiąt metrów. Obydwie ofiary gór znane były w kołach sportowych, jako wytrawne i odważne alpinistki.

TRZY KATASTROFY LOTNICZE

W NIEMCZECH.

BERLIN. Podczas lotu sztafetowego trzech samolotów brunswickiej szkoły pilotów komunikacyjnych, dwa aparaty zawadziły o siebie, przy czym jeden z nich runął na ziemię, ulegając zupełnemu rozbiciu. Pilot zdażył na czas wyskoczyć z aparatu i wyłądował na spadochronie. Drugi samolot, który również uległ uszkodzeniu podczas zderzenia, zdołał normalnie wylądować.

O innej katastrofie lotniczej donoszą z Bentheim, gdzie znany lotnik Stoll podczas lotu pokazowego na szybowcu spadł na ziemię, ponosząc śmierć na miejscu.

ZABÓJSTWO I SAMOBÓJSTWO.

MLWAUKEE. Ludwik Kotecki, kontroler miejski, jeden z najwybitniejszych Polaków w Stanach Zjednoczonych, zastrzelił swego przyjaciela i zastępcę Williama Wendta, poczem popełnił samobójstwo. Urodzony w Chicagu przed 53 laty, Kotecki, wielką pracowitością i zdolnościami wybił się szybko na wysokie stanowisko polityczne i otoczony był szacunkiem zarówno Polaków jak Amerykanów. Powodem rozpaczliwego czynu, jak się zdaje, rozstrój nerwowy.

WYBUCH GRANATU

ZABIŁ 2 OFICERÓW.

BUDAPESZT. W czasie ćwiczeń wojskowych w pobliżu Miskole eksplodował granat zabijając 2-oh oficerów i ciężko raniąc 5-u żołnierzy.

TERAZ CHCĄ ZASŁUG!

WIEDEN. „Wiener Allgemeine Zeitung” donosi, że radio monachijskie nadało odczyt p. t. „Rzesa niemiecka ratuje Wiedeń”. Celem wykładu było przedstawienie odsieczy wiedeńskiej, jako dzieła elektora Badańskiego, a nie Króla Jana Sobieskiego.

Niemcy zastrzelili lotników

litewskich lecących z Ameryki

Sensacyjna wiadomość francuskiego pisma

Wychodzące w Strassburgu „Dernieres Nouvelles” w ciągu ostatniego czasu ogłosiły bardzo wiele ciekawego materiału, dotyczącego tajnych zbrojeń w Niemczech. W ostatnim swym numerze

Z tego względu — jak donosi tenże dziennik z Berlina — w tamtejszych kołach dyplomatycznych jak również w paśmie nadgranicznym, panuje przekonanie że obaj lotnicy litewscy nie spadli sami,

POGRZEB LITEWSKICH LOTNIKÓW.

Na cmentarzu w Kownie odbył się pogrzeb tragicznie zmarłych lotników litewskich, którzy po przelocie nad Oceanem Atlantyckim zginęli w katastrofie pod Myśliborzem (Brandenburgia).

dziennik ten podaje sensacyjną wiadomość, dotyczącą tragicznej śmierci dwu lotników litewskich, których samolot, lecący ze Stanów Zjedn., spadł, jak wiadomo, na terytorjum Niemiec, w odległości około 50 klm. od granicy polskiej.

„Dernieres Nouvelles” podają, że wzdłuż całej granicy z Polską Niemcy zakończyły całkowicie przygotowania obronne przeciwko samolotom. Znajdują się tam betonowe schrony dla karabinów maszynowych, rozlokowane w odległości kilkuset metrów jeden od drugiego. Stojące w schronach warty mają rozkaz strzelania z chwilą, gdyby jakiegokolwiek samoloty ukazały się na granicy.

lecz zostali zestrzeleni przez pomyłkę za lotników polskich.

W każdym razie, gdy przedstawiciele poselstwa litewskiego w Berlinie przybyli na miejsce strasznej katastrofy, stwierdzili, z niemałym zdziwieniem że już przed ich przyjazdem miejsce wypadku zostało całkowicie uporządkowane, że szczątki aparatu zgromadzone zostały w jednym miejscu, a ciała nieszczęśliwych lotników umieszczono nawet w trumnach. Z tego względu odtworzenie przebiegu katastrofy było zupełnie niemożliwe.

Na tej podstawie wypowiada się wątpliwości co do przyczyn katastrofy, podanych drogą urzędową.

Prawda czy nieprawda?

Tajemnicze widmo w lesie pod

Od kilku dni mieszkańcy okolic Mszczynicy pod Piotrkowem żyją w niezwykłym podnieceniu.

Dzieci, zbierające w lasach pobliskich jagody przyniosły do wsi wiadomość o tajemniczym duchu, blakającym się po lesie. Jedne opowiadały o białym widmie, inne o rycerzu na koniu, większość

Piotrkowem

straszy ludność i żąda modlitwy

widziała wysokiej postawy o siwych włosach człowieka, ubranego w mundur oficera carskiego.

Dookoła tajemniczej postaci poczęły krążyć najbardziej fantastyczne legendy.

Opowiadania dzieci, przyjmowane przez niektórych ze sceptyzmem, potwierdzone zostały jednak przez dorosłego człowieka, pewnego kolejarza z Piotrkowa.

Kolejarz ten, idąc onegdaj lasem mszczynickim, usłyszał nagle dochodzący z gęstwiny rosyjski okrzyk: *Stój!* Przerazony niesamowitem brzmieniem głosu kolejarz struchlał i usłuchał rozkazu. *Wówczas z krzaków wyskoczył wysoki mężczyzna w mundurze rosyjskiego go, który przemówił po rosyjsku: — Jam jest Iwan Szubin! Pójdiesz do miasta i zamówisz w cerkwi prawosławnej trzy nabożeństwa za moją duszę. Za każde zapłacisz 3 złote. Każdy z twoich znajomych, komu powiesz o moim życzeniu musi zamówić dwie msze. Idź w pokój! Przyjdiesz tu 5 sierpnia, na to samo miejsce, wówczas powiem ci kim jest Iwan Szubin.*

Po tych słowach postać oficera rozwiła się w mroku leśnym, zaś przerażony kolejarz biegiem przeleciał kilka kilometrów dzielących go od Piotrkowa.

Na drugi dzień zgodnie z nakazem widma udał się do parafii prawosławnej i zapłacił 9 złotych za trzy nabożeństwa za duszę tajemniczego Iwana Szubina. Nabożeństwa te zostały odprawione. Całą historję opowiedział żonie, która również tak jak sobie tego życzył Szubin, pod wpływem strachu zamówiła dwa nabożeństwa. Historia idzie z ust do ust, budząc przerażenie wśród włościan mszczynickich. Kto tylko dowie się o spotkaniu kolejarza z duchem, spieszy do cerkwi zamówić nabożeństwo, aby tylko ustrzec się zemsty leśnego widma.

Jeden z chłopów starał się wmówić w sąsiadów, iż cała historia, bądź przywidenie bądź też sprawa jakiegoś szarżysty, lub dowcipnisia. Gdy chłopu temu ubiegłej nocy spaliła się stodoła, uznano to powszechnie za zemstę Iwana Szubina, a sam poszkodowany niedowiarę pierwszy pośpieszył zamówić dwie msze.

NIENZWYKŁY EPILOG

SPRAWY BISKUPA BUDANOVIĆA.

ZAGRZEB. W styczniu r. b. biskup Budanović z Suboticy wydał list pasterski, w którym potępił ateistyczną działalność państwowego „Sokoła” jugosłowiańskiego. Kierownictwo „Sokoła” zareagowało na ten list procesem sądowym; biskup został skazany na dziesięć dni aresztu. Obecnie ci sami oskarżyciele zwrócili się do króla z prośbą o umorzenie wyroku, na co król zgodził się.

WARJAT ZWYRODNIAŁCEM

Od pewnego czasu policja w Wejherowie otrzymała doniesienia o szerzącej się pladze zniewalania kobiet. Nieznany jakiś zwyrodnialec uprawiał swój proceder dość długo, aż wreszcie policja przytrzymała umysłowo chorego osobnika. Był on właśnie tym, który samotne kobiety napadał i je zniewalał.

Czego nie wolno zajmować sekwestrowemu skarbowemu

Okólnik do wszystkich Kółek Rolniczych Pomorskiego Twa Rolniczego.

Pomorskie Towarzystwo Rolnicze zawiadamia wszystkich zainteresowanych, że stosownie do zabiegów pomorskich sfer rolniczych, Izba Skarbowa w Grudziądzu wydała okólnik Nr. W. II. 28043/2839/1/33, ustalający, jaką ilość inwentarza martwego i żywego oraz ziemiopłodów należy uważać za niezbędnie potrzebną do prowadzenia gospodarstwa rolnego, a co zatem idzie za niepodlegające zajęciu, zgodnie z po-

stanowieniem § 43 Rozp. Rady Ministrów z dnia 25. VI. 32 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 580). Wobec tego, że nadchodzą żniwa, a więc wzmożony okres zajęć i licytacji i obawiać się należy by zbyt bezwzględne w niektórych wypadkach egzekucje nie zrujnowały warsztatów rolnych, uniemożliwiając im dalszą gospodarkę, z okólnikiem tym każdy winien zaznajomić się.

Inwentarz żywy, nie ulegający zajęciu

Aby obliczyć ilość inwentarza żywego, nie ulegającą zajęciu przyjęto następujące jednostki obliczeniowe — koń, krowa, wół lub buhaj stanowią każdy po 1 jednostce. Jedną sztukę inwentarza w wieku od 1 roku do 3 lat (żreback jałówka) przyjęto jako 1/2 jednostki obliczeniowej. Jedną sztukę inwentarza młodego, tj. poniżej 1 roku życia, oraz 1 świnia stanowi tylko 1/4 jednostki obliczeniowej.

W celu obliczenia, jaki inwentarz jest minimalnie niezbędny dla gospodarstw rolnych o obszarze do 100 ha włącznie, należy przyjąć na

mocnej (typ A) na każde 2 ha — 1 jednostkę, średniej (typ B) na każde 2 i pół ha — 1 jednostkę, lekkiej (typ C) na każde 3 ha — 1 jednostkę.

Na każde dalsze 10 ha ponad 100 ha, aż do ogólnego obszaru 250 ha włącznie należy przyjąć:

- na ziemi mocnej (A) — 4 jednostki
  - na ziemi średniej (B) — 3 jednostki
  - na ziemi lekkiej (C) — 2 jednostki.
- A więc np. jeżeli w gospodarstwie 75 morgowem, ziemi średniej typu B na każde 2 i pół

ha przypada 1 jednostka, to dla całego gospodarstwa wypadnie 30 jednostek, czyli np. 12 koni i 10 krów, które liczą się po jednej jednostce, 4 żrebacki i 4 jałówki razem 4 jednostki i 16 świń, które liczą się też za 4 jednostki. Wszystkie ten inwentarz razem stanowi 30 jednostek, reszta inwentarza może ulec zajęciu.

Ustalenie takie jest bardzo niepraktyczne, a to z tego względu, pominiawszy już inne przyrzeczone, że daje za dużo szerokie pole dla dowolności sekwestrowego, który przecież bardzo rzadko kiedy ma jakie takie pojęcie o prowadzeniu warsztatu rolnego.

Pamiętać należy, że w ustalonej ilości jednostek inwentarza żywego mieści się tylko taki inwentarz żywy, który jest najbardziej niezbędny do prowadzenia gospodarstwa rolnego (konia — bydło). Natomiast bydło opasowe, wszelkie zwierzęta przeznaczane na rzeź, tuczniaki i drób podlegają egzekucji administracyjnej bez ograniczenia. Okólnik zaleca jednak, aby zajmowanie drobiu w gospodarstwach małych zwłaszcza osadniczych unikać. Zaznaczyć należy, że uwzględnia się ogólny obszar użytkowy gospodarstwa rolnego bez lasów i nieużytków.

Inwentarz martwy, wolny od zajęcia

Ilość inwentarza martwego, który należy przyjąć jako niezbędny do prowadzenia gospodarstwa rolnego ustala poniższa tabliczka II.

Normy przeciętnej i ilości inwentarza martwego dla norm. prowadzenia gospodarstwa rolnego.

Rodzaj inwentarza martwego	Obszaru gruntu uprawnego do ha.													ponad 500 ha na każde dalsze 100 ha należy przyjąć ilość			
	5	10	15	25	30	40	50	70	90	100	150	200	250		300	400	500
Pługi jednoskibowe	1	2	2	3	3	4	5	5	6	8	10	10	12	14	18	24	3
Kultywatory	1	1	1	1	1	1	2	2	3	3	4	4	4	5	6	10	1
Brony	1	1	2	2	2	2	4	4	5	6	8	8	10	12	14	16	2
Siewniki	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1
Opielacze	1	1	1	1	1	1	2	2	2	3	4	4	5	5	5	6	1
Wały	1	1	1	1	1	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4	1
Żniwiarki	—	—	—	—	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	3	1
Grabie konne	—	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	3	4	4	4	6	1
Młoc. kon. 1 ręcz.	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Młoc. parowa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	—
Wozy	1	2	2	3	4	5	6	6	7	8	10	12	14	16	20	24	2
Czyszc. wialnie	—	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	—
Waga	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	—
Sieczk. ręczna	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sieczk. konna	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Sieczk. parowa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	—
Masz. do siana	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	2	3	—
Śrutownik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—

Ziemiopłody nie ulegające zajęciu

Aby określić, jakie i ile ziemiopłodów są konieczne do racjonalnego prowadzenia gospodarki, Izba Skarbowa określa: a) jakie jest zapotrzebowanie na wysiew, b) na wyżywienie ludzi i na ordynarję, c) na wyżywienie inwentarza żywego.

a) obsianie 1 ha potrzeba: żyta, jęczmienia, pszenicy po 150 kg., owsa po 160 kg., ziemniaków po 2400kg., grochu „Wiktoria” po 240 kg., grochów innych po 160 kg., łubinu po 180 kg. etc. etc.

b) Na utrzymanie 1 dorosłej osoby potrzeba dziennie 3 kg. zboża i 2 i pół ziemniaków, czyli miesięcznie 90 kg. zboża i 75 kg. ziemniaków. Na utrzymanie jednej osoby małoletniej przyjmuje się połowę tej ilości, która potrzebna jest dla dorosłej.

c) Co się tyczy inwentarzy żywych, to ustalono dawkę dla 1 konia (dla żrebacka połowę tego)

dziennie	miesięcznie	rocznie
3 kg ziarna	90 kg ziarna	11 q ziarna
4 kg siana	100 kg siana	8 q siana
2 kg słomy	60 kg słomy	7 q słomy
1 kg ściółki	30 kg ściółki	3 q ściółki

dawka na 1 krowę wynosi: (dawka dla jałówki — połowę dawki krowiej)

dziennie	miesięcznie	rocznie
1 i pół kg ziarna	45 kg ziarna	5 q ziarna
3 kg siana	90 kg siana	6 q siana
6 kg słomy	180 kg słomy	22 q słomy
2 kg ściółki	60 kg ściółki	7 q ściółki
20 kg okopowych	6 q okopowych	42 q ściółki

dawka na 1 świnie wynosi:

dziennie	miesięcznie	rocznie
6 kg ziemniaków	180 kg ziemniaków	13 q ziemniaków
1 kg otrab	30 kg otrab	4 q otrab
1 kg plew z koniczynny lub seradeli	30 kg plew	4 q plew

Posługując się temi liczbami i w zależności od pory roku, t. j. od ilości hektarów ziemi do obsiania, niezbędnego inwentarza i osób do wyżywienia, można obliczyć w przybliżeniu ilość ziemiopłodów, niezbędną do przetrwania do najbliższych zbiorów.

Jak z tego widzimy, dane te pozostawiają wiele do życzenia i dosyć duże dają pole do krytyki, tem niemniej są one w pewnym choć słabym stopniu wskaźnikiem, do którego stosować się winni sekwestrowi skarbowi.

W razie, gdyby powstały jakie niejasności, lub jawne, rzucające się w oczy, krzywdzące zajęcia, należy zwrócić się do Sekretarjatu Powiatowego P. T. R. lub listownie, względnie osobiście do centrali toruńskiego P. T. R., lub też do Izby Rolniczej o wyjaśnienie, ewentualnie o interwencję.

Pomorskie Towarzystwo Rolnicze w Torunia.

Słuszna kara na niemieckich prowokatorów

KRÓL. HUTA. Odbyła się tu rozprawa przeciwko 3 prowokatorom niemieckim, którzy w różnych okolicznościach wyrażali się w obelżywy sposób o Polsce i władzach polskich. W wyniku

rozprawy Kauczor Alfred i Guzik Augustyn, obaj z Król. Huty skazani zostali na karę więzienia po 7 miesięcy każdy zaś Kopias Ferdynand ze Świętochłowic — na 5 miesięcy więzienia.

Straszna śmierć 4 osób w nurtach jeziora.

POZNAŃ. Donoszą o tragicznym wypadku, jaki wydarzył się w czwartek w nocy na jeziorze w Dymaczowie Starzem w powiecie poznańskim.

Okolo północy towarzystwo, złożone z 6 osób, w tem 3 panny i 3 młodych ludzi udało się nad jezioro i wsiadło do stojącej u brzegu łodzi rybackiej, a następnie popłynęło na środek jeziora. Tam łódź wywróciła się i wszyscy wpadli do wody. Dwie osoby zdołały się uratować, reszta utonęła.

Rolnicy ułatwajcie sobie regulowanie spraw finansowo-rolnych

W każdym powiecie istnieje oddział Wojewódzkiego Komitetu do Spraw Finansowo-Rolnych, pozostający pod przewodnictwem Starostów Powiatowych, którego zadaniem jest ułatwianie regulowania spraw finansowo-rolnych.

Ponieważ bardzo często zdarza się, że rolnicy np. starają się o odroczenie wpłat, co jest połączone z wysokim dosyć kosztem, pomimo iż w danym wypadku mogą uregulować swe finanse przez udanie się do Urzędów Rozjemczych, lub też wprost nie wiedzą, dokąd skierować się ze swą sprawą, Pomorskie Towarzystwo Rolnicze zachęca wszystkich zainteresowanych do jaknajwiększego wykorzystania oddziałów powiatowych Komitetu do Spraw Finansowo-Rolnych, dzięki którym możnaby nawet często uniknąć konieczności udawania się do Urzędów Rozjemczych, co jest w każdym razie związane z dosyć poważnymi kosztami.

Dużo jest wypadków, kiedy np. dłużnik i wierzyciel, lub dzierżawca i właściciel dochodzili do porozumienia i ugody po zasięgnięciu razem opinii u delegata Komitetu do Spraw Finansowo-Rolnych, urzędującego zwykle przy Starostwie, co zresztą jest zupełnie zrozumiałe z tego względu, że zazwyczaj delegat ten wchodzi również w skład Urzędu Rozjemczego, więc o ile nie pomoże jego rada, wypowiedziana przez niego jako delegata Komitetu, to gdy zainteresowani udadzą się do Urzędu Rozjemczego — najczęściej rada ta stanie się orzeczeniem oficjalnym, ale wtedy daleko drożej kosztuje.

Z tych i innych względów Pomorskie Towarzystwo Rolnicze zaleca wszystkim wykorzystywanie Komitetu do Spraw Finansowo-Rolnych, uważając odroczenie wpłat, połączone z długą procedurą i wysokimi kosztami. za ostateczność. Dyrekcja P. . R.

ZA OBRAZĘ NARODU POLSKIEGO.

Sąd Okręgowy w Gnieźnie rozpatrywał sprawę kolonisty niemieckiego 62 letniego Ryszarda Haupta, właściciela 150 morgowego gospodarstwa w Polskiej Wsi, oskarżonego o ciężkie znieważenie Narodu Polskiego w dniu 10 maja rb.

Oskarżony bronił się naiwnie, iż nic z tego, co mu się zarzuca, nie pamięta, gdyż był wtedy pijany; przeprowadzony przewód sądowy wykazał jednak w całej pełni winę oskarżonego, to też Sąd skazał Haupta na 8 miesięcy więzienia bez zawieszania. Skazanego, który siedział w więzieniu z powodu obawy ucieczki, z aresztu nie zwolniono.

SAMOLOTY NIEMIECKIE NAD POLSKĄ.

Onegdaj nad miastem Chojnice ukazał się niemiecki samolot, który przyleciał od Czerska

i skierował ku granicy niemieckiej. Również nad Chorzowem widziano samolot niemiecki.

OLBRZYMI SAMOLOT BUDUJĄ SOWIETY.

MOSKWA. — W zakładach lotniczych „Osso-Awjochim” przystąpiono do budowy olbrzymiego samolotu, który będzie nosił miano „Maksym Gorkij”.

Samolot będzie wyposażony w 8 silników o łącznej sile 4.000 HP. i będzie mógł pomieścić 70 pasażerów i 6 członków załogi.

Na samolocie może się znajdować stacja nadawcza, aparaty do filmowania i reklam powietrznych oraz sala jadalna, czytelnia, palarnia.

Nowy samolot — olbrzym odbędzie swój pierwszy lot w dniu 1 maja przyszłego roku.

KALENDARZYK MYŚLIWSKI NA SIERPIEŃ.

W sierpniu wolno polować: przez cały miesiąc, na dzikie kaczo, dzikie kaczki i młode; od połowy miesiąca, na jelenie, daniela — byki.

Pozatem przez cały rok wolno polować na drapieżce i szkodniki.

Inna zwierzyna podlega przepisom o czasie ochronnym.

PRZYSŁOWIA NA SIERPIEŃ.

Czego sierpień nie dowarzy, tego wrzesień nie doparzy.

Kiedy sierpień następuje resztki zboża koszą, albo sierpem dożynają i przepiórkę płoszą.

TERMINARZ PODATKOWY NA SIERPIEŃ.

Podatek od nieruchomości miejskiej: za II kwartał r. b.

Przemysłowy: Do 15 wpłata podatku przemysłowego od obrotu, osiągniętego w lipcu 1933 r. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kat. i przemysłowe I — V kat., prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przedsiębiorstwa sprawozdawcze.

WSKAZÓWKI ROLNICZE NA SIERPIEŃ.

Żniwo pszeniczne, późnego owsa i jęczmienia; dojrzała też groch, wyka, łubin, dalej marchew i buraki na nasiona i t. d. Seradę na ziarno sprząta się zwykle również w tym miesiącu niekiedy kosi się potraw.

Pała pod siew oziminy trzeba od razu podać, albo przynajmniej zbrońować broną sprężynową. Stogi zabezpieczyć przed myszami — okopując rowkami. Zawczasu spობić się do siewu: młócić żyto i pszenicę i wybierać do siewu, kierując się raczej ciężarem niż wielkością ziarna; wymłócone zboże rozsywać cienko w dobrze wietrznym, dniem i nocą, śpichrzu i przerabiać.

W połowie miesiąca siać rzepak, w końcu rzepik i wykę piaskową po życie. Pod oziminy sieje się teraz karnit. Łubin przorywać zielono.

W stajni konie odżywiać mocno; chlewnię dezynfekować i możliwie ochładzać, nierogaciznie dawać zieloną paszę. Owsa świeżego koniom nie dawać, dopóki się nie wypoci, a i potem mieszać pół na pół ze starym. Siac nawozy zielone (jako popłony) i po zasiewie walać. Sierpniowe jaja kurze nadają się doskonale do przechowywania, należy więc bardzo dbać o nośne kury.

Pasiekę chronić przed nadmiarem światła, wszystkie prace, a zwłaszcza zabezpieczenie pszczoł przed rabunkiem, wykonywać tylko w pochmurne dni lub wieczorem.

Zasilić drzewa owocowe w sadzie sztucznym nawozem.

WSKAZÓWKI OGRODNICZE NA SIERPIEŃ.

Zasilać drzewa płynnym nawozem dla wykształcenia owocu i wzmocnienia drzewa na rok przyszły. Szkodliwe owady tępić energicznie, usuwać też zaraz opadły, robaczywy owoc. Owocującą pęd malin wyciąć, pozostałe podlać rozcieńczoną gnojówką. Przywiązywać przewodniki, uszczykiwać pędy przedwczesne karłow. —

Najlepszy czas sadzenia truskawek. W szkółce czuwać przez cały miesiąc, zarówno drzewa owocowe jak ozdobne i krzewy; drzewka owocowe paroletnie oczyszczać z bocznych gałązek do 2/3 wysokości pnia. Hartować sadzonki róż, krzewów iglastych i liściastych; szczyścić drzewa i krzewy iglaste.

W ogrodzie warzywnym dalszy zbiór cebuli, wczesnych ziemniaków, nasiennego grochu i fasoli. Na próżnych zagonkach siać szpinak, rzepkę, sadzić sałatę i kalarepę. Okopywać, spulchnić i podlewać.

W ogrodzie kwiatowym zastępować przekwitające letnie kwiaty, kończyć oczekowanie róż, rozsądzać zakorzenione odkładki goździków, sadzić hiacynty, tulipany i t. p.

Na wiosnę mnożyć rośliny kobiercowe i przygotować na matki, zbierać dojrzwające nasiona. Bratki, niezapominajki, malwy i t. p. rozsądzić z inspektu na grządkach.

Kowalewo

— Podziękowanie. Wszystkim obywatelom miasta Kowalewa i okolicy, którzy przez zofiarę przyznali się do uświetnienia naszego 50-letniego jubileusza istnienia składamy niniejszym staropolskie „Bóg zapłać“!

Za Zarząd Ochotni. Straży Pożarnej w Kowalewie Kalas, sekr. Küchler, prezes Kontowski, naczelnik.

Ofiary złożyli — Miasto Kowalewo: pp. Golański 10 ft. kiełbasek i 10 ft. kiełbas; Juszkowiak 1 butelkę wina; Róża Krotka 1 grzechotkę; Leski 2 butelki soku; B. Jankowski 1 but. wina i 40 papierosów; Gentkowski 10 ft. maki; B. Wirth 10 złotych; Szymon Makowski 1 p. skarpetek; Burdyński 1 zł; Chojnowska 5 ft. soli; Kenter 1 butelkę wina i 40 papierosów, Kurowiak 1 zł; Stankiewicz 3 zł; Dr. Owczarczak 20 zł; Melerski 1 zł; Dejewski 1 zł; Mickiewiczowa 1 zł; Borkowski Br. 1 zł; Neumerowa 1 but. koniak; Szczepański 25 but. wody sodowej i 25 but. lemoniady; Rossek 1 zł; Machczyński 1 zł; B. Klimek 2 zł; K. Neumer 1 zł; Ksi. Prob. Puppel 2 złote; Dynowski 2 zł; Balicki Walenty 2 zł; Sokulski Jan 1 zł; Kozłowski 25 bułek; Piekarek 2 złote; Wagner 2 zł; Kilner 5 zł; Spors 1 zł; Bormann 5 zł; Schwartz 5 ft. kiełbasek; adwokat Dr. Kurkowski 150 zł; Głowczewski 4 mtr. płótna; Edm. Kupczyk 1 zł; Kisicki Adam 2 zł; Ramutkowski 1 zł; Nowińska 5 funt. kiełbasek; R. Żude 1 zł; Schnitzler 2 zł; Piłarski 2 pary pantofli; Sump 1 zł; Gorzelniak 5 zł; Rutkowski 1 zł; Legowski Tomasz 5 zł; Krupocka 1 zł; Przybyszewski Świerć funta kawy; Dunajski 1 zł; Starosiński 1 zł; Trenchowicz 1 zł; Otto Metner 5 zł; M. M. 1 zł; Blankie Horst Metner 5 zł; N. N. 1 zł; Dr. Michalowska 5 zł; Koczorowski towar; Lyczewek towar; Garbrecht Georg 1 zł; Szykowski 2 funt. kiełbasek; Budzowski 3 zł; 4 ft. kiełbasek; Onarz 2 zł; N. V. 1 zł; M. Garbrecht 60 bułek; Lemke 0,50 zł; Mierzysłowska 1 zł; Modrzyński 25 bułek; Fafiński 20 funtów kiełbasek; Dr. Strattmann 5 zł; Kurzyński Fr. 100 bułek; Piotrowski 100 bułek; Gentkowski 4 pary obuwia gumowego; Anuszek 5 zł; Brazewicz adwokat i notariusz 5 zł; Komunalna Kasa Oszczędności m. Kowalewa 10 zł; Starzyński 1 zł; Giennau 1 zł; Lewandowski Jan 2 zł; Puciata 3 zł; Maciejewska 1 zł; Towarzysko Kupców 10 zł; Haberer 3 zł.

Oszary Dworski: Frydychowo p. Pankowski 1 warchlak; Pluskowsy Ks. Proboszcz Licznarski 1 ctr. grochu; Pluskowsy p. Stencel 1 kopca; Piątkowo p. Kubiacki 20 funtów brzołowiny; Stary Zieleń p. Mielki 50 funtów słoniny; Zapluskowsy p. W. Ziętak 15 funt. boczk; Dylewo Bank Gosp. 2 ctr. grochu; Szychowo p. Reich 15 ft. boczk; Elzanowo p. Staszewiczowa 2 ctr. kartofli i 15 złotych; Pruskołka p. Kenter 1 skona; Chelmonie p. Troitsch 1 świnie; Frankstyn p. De Pfahl 15 zł; Szapole p. Jaranski 4 bochenki chleba.

Ochotnicze Straży Pożarnej: Pływaczewo 26 zł; Sierakowo 25 zł i 5 funt. masła; Wielkie Rychnowo 25 zł; Kiełpiny 3,70 zł gotówki do tego 3 gotówki; 1 kureczka; 1 królik; Ostrowite 4 złote; Orzechówko 5,50 zł; Chelmonie 5,50 zł gotówka, do tego 4 kury i 2 kurczeta.

Gminy: Srebrniki 7,50 zł; Lipieniec 6,20 zł; Wójciostwo Szychowo 5 zł; p. Chwiećko Walerjan, wójt obwodu Szychowo prywatnie 3 zł; i od zabawy urządzonej w Sierakowie 2 złote, razem złożone przez p. Chwiećko 10 zł; p. Legowski Zieleń prywatnie 3 zł; p. Krzyżek wójt obwodu Ostrowite prywatnie 3 złote; p. Lewandowski Stefan, sołtys W. Rychnowa i Nowego Dworu prywatnie 2 złote; p. Beijer, sołtys gminy Chelmonie prywatnie 1 zł.

— Z sali sądowej. (Kradzież). Olszyski Adam, starszy, lat 77 z Elgiszewa, wybrał się do lasu i przyniósł sobie kawał sosny, wartości 2— zł. Za to skazany został na 20 zł grzywny a w razie nieściągalności 2 dni robót leśnych, oraz zwrot wartości sosny w wysokości 2— zł. Od kosztów postępowania i opłat sądowych został uwolniony.

— Kradzież. Legowski Józef z Elgiszewa zabrał z lasu sosnę wartości 12— złotych. Za to skazany został na 120 zł grzywny, w razie nieściągalności 30 dni robót leśnych lub aresztu oraz zwrot wartości sosny w kwocie 12 zł. Od kosztów i opłat sądowych został uwolniony.

— Kradzież chróstu. Kamiński Józef zerwał w lesie państwowym chróstu zielonego za 60 gr. Za to skazany został na 6— zł grzywny lub jeden dzień robót leśnych. Od kosztów został uwolniony.

— Jak się ktoś upije na urodzinach. Szłozek Aleksander z Węgorzyna był pewnego razu na urodzinach u kolegi. A ponieważ kolega nie był uroczysto wódkę nie żałował, więc Szłozek sobie trochę głowę przarył. Idąc do domu, społtak na drodze tablicę gminną, a ponieważ zdawało mu się, że jest ona niepotrzebna, zerwał ją i rzucił na ziemię. Dalej wawadła mu nowa poręcz na moście, więc też ją zerwał. Gdy wyszedł, uznał, że głupstwo zrobił i tablicę przybił z powrotem. Sąd skazał go za to „pijane figle” na jeden tydzień aresztu z zawieszeniem na trzy lata. Od kosztów został uwolniony.

— Jazda na gapę. Gadomski Józef z Chelmonia chciał dostać się tanio z Kowalewa do Chelmonia. Nie wykupił więc biletu, tylko w ostatniej chwili wślizgnął się do pociągu, myśląc, że konduktor go nie zauważy. Konduktor, pełniący służbę lub na tyle niegrzewczy, że zauważywszy pasażera zażądał ustawowej dopłaty, a gdy Gadomski tego nie czynił, spisał protokół. Amator „taniej” podróży skazany został na 15— zł grzywny lub w razie nieściągalności na trzy dni aresztu i ponoszenie kosztów postępowania oraz opłat sądowych w kwocie 1,50 zł.

— Kradzież liści. Chwiećko Walerjan z Bielska zauważył, że ktoś systematycznie kradnie mu kiszone liście z kopca. Nie mógł jednak złodzieja przylapać. Pewnego razu przejeżdżał kolo kopca sąsiad Chwiećki i zauważył przy kopcu jakiegoś osobnika z łopata. Podszedł do niego i rozpoznał w nim Kalinowskiego Alfonsa z Kowalewa, który za to skazany został na 14 dni aresztu z zawieszeniem na trzy lata. Od kosztów postępowania i opłat sądowych został uwolniony.

— Miły zięć. Wankiewicz z Chelmonia ma zięcia emeryta sierżanta Dejewskiego, który posiadając widocznie krewki temperament, pobił swego teścia. Przed sądem zawarł jednak ugór. Dejewski przeprosił teścia i zapłacił 15 zł na Polski Czerwony Krzyż.

— Jazda na gapę. Jajor Władysław z Grudziądza, Grabowski Bronisław z Boguszewa i Pelpiński Leon z Grywny wybrali się bez biletu z Toruńskiego Pa-pawa do Jabłonowa. Jednakże w Kowalewie zostali przylapani. Za to skazani zostali każdy na 14 dni aresztu z zaliczeniem aresztu śledczego od 19-go lipca br. Od kosztów postępowania i opłat sądowych zostali uwolnieni.

— Kradzież. Żydowi Fuksowi z Kowalewa skradziono ubranie. Jako podejrzana stanęła przed sądem znana złodziejka Wasilewska Maria. Okazało się, że jednak tym razem była niewinna, gdyż Fuks z całej stanowczością stwierdził, że ta kobieta nie było u niego. Wobec tego Wasilewska została uwolniona od winy i kary.

— Kradzież narzędzi. Za cmentarzem przy szosie Toruńskiej w Kowalewie znajduje się budka Wydziału Powiatowego, w której przechowuje się narzędzia pracy. Pewnej nocy narzędzia zostały skradzione. W kilkanaście dni po kradzieży zgłosiła się do policji Kotkowska Anna i doniosła, że narzędzia te skradł Piórkowski Franciszek. Kotkowska dowiedziała się o tem od Olszewskiej Jadwigi, która swego czasu była gospodynią u Piórkowskiego. Do Olszewskiej udał się posterunkowy, celem przesłuchania jej. Zaznała ona, że widziała, jak Piórkowski przyniósł w nocy cztery łopaty żelazne, 2 pędy, pół mtr. kw. drzewa opalowego i dwie tablice. Piórkowski powiedział jej, skąd to przyniósł. Na rozprawie Piórkowski nie przyznał się do niczego, a główny świadek Olszewska oświadczyła pod przysięgą, że nie wie i nie sobie nie przypomnia. Skonfrontowano ją z posterunkowym, który ją przesłuchiwał i ten z całą stanowczością podtrzymał swoje zeznania podane w protokole. Olszewska zaczęła się zupełnie płatać w zeznaniach. Celem wyjaśnienia tej sprawy ciekawa ta rozprawa została odroczone do dnia 8 września, celem powołania dalszych świadków.

Introdukcja ks. prob. Żelewskiego w Ryńsku

Z Ryńska donoszą nam:

W niedzielę, 16 bm. odbyła się uroczysta introdukcja (wprowadzenie) nowego proboszcza ks. Żelewskiego, w obecności okolicznego duchowieństwa, członków Dozoru Kościelnego oraz licznej rzeszy parafjan.

Klucze na znak objęcia władzy nad parafją wręczył ks. prob. Żelewskiemu

odpowiednim przemówieniem ks. dziekan Łowicki, proboszcz z Niedzwiedzia. Po wprowadzeniu nowego ks. prob. Żelewskiego do kościoła, wygłosił tenże ks. Proboszcz przepiękne kazanie, dziękując również serdecznie księdzu dziekanowi Łowickiemu za przemówienie przed drzwiami kościoła.

Jankowscy 10 zł. zamiast zawiadomień o ślubie.

— Za wywołanie awantury w podchmielonym stanie przytrzymano w areszcie Władysława S. zamieszkałego w ul. Wolności.

— Złodzieje w kancelarii parafjalnej. W nocy z czwartku na piątek nieznanymi sprawcy dostali się zapomocą drąga do kancelarii parafjalnej skąd zabrali ok. 100 zł. gotówki. Za złodziejami wszczęto dochodzenia.

— Broszura „Ratownictwa ludności cywilnej”. W ostatnich dniach ukazała się broszura pt. „Ratownictwo ludności cywilnej” (Samoobrona przeciwgazowa) wydana w Katowicach.

Broszura ta zawierając cały szereg błędów odnośnie przygotowań ludności do O. P. L. G., obliczona jest na duży zysk prywatny (Cena 1 zł. za 18 stronic druku). W drukach zaś reklamowych nie podając, że „Samoobrona przeciwgazowa” jest firmą, wprowadza czytelnika w błąd, gdyż może on sądzić, że jest to nie firma prywatna, a organizacja społeczna popierana przez Państwo.

Ponieważ książka ta nie nadaje się do użytku ze względu na błędy, ostrzega się czytelników przed nabywaniem tejże.

— Pociąg popularny (wycieczkowy) z Torunia do Lwowa i zpowrotem. Z okazji Ogólno-Polskiego Zjazdu Podoficerów Rez. R. P., który odbędzie się w Lwowie w dniach od 13 (niedziela) 14 i 15 (święto) sierpnia, Zarząd Okr. Pomorskiego Zw. Podofic. Rez. R. P. uruchamia pociąg popularny wycieczkowy z Torunia do Lwowa i zpowrotem. Koszta przejazdu w obie strony wynoszą 25 zł., które należy wpłacić najdalej do dnia 2 sierpnia b. r. na ręce skarbnika T. Orłowskiego Torunia, Mostowa Nr. 6 lub na konto do M. K. O. m. Torunia nr. konta F. 74. Odjazd z Torunia przypuszczalnie w sobotę dnia 12. 8. br. o godz. 16, przyjazd do Lwowa dnia 13. 8. około godz. 6 rano. Powrotny przyjazd do Torunia 16. 8. br. godz. 7 rano. Wszystkich sympatyków Związku jak i ogół Obywat. pomorskiego prosi Zarząd Okręgowy o wykorzystanie tak rzadkiej okazji, która daje możliwość zwiedzenia historycznego miasta Lwowa z jego okolicami jak i wszystkich zabytków tegoż miasta. Korzystajcie zatem i propagujcie ową okazję wśród wszystkich znajomych. Blizsze szczegóły co do samego odjazdu podane będą wszystkim zainteresowanym przez pocztę jak i przez prasę.

— Wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Ruchliwy Klub Sportowy „Pogoń” urzęduje w polowie sierpnia rb. wielkie wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Trasa wyciągów nie jest jeszcze ostatecznie ustalona, lecz prawdopodobnie będzie taka: Wąbrzeźno — Radzyn — Jabłonowo — Brodnica — Kowalewo — Orzechówko — Wąbrzeźno. Wyciągi te wywołały wśród zwolenników sportu wielkie zainteresowanie dlatego szczegóły podamy w dniach najbliższych.

— Wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Ruchliwy Klub Sportowy „Pogoń” urzęduje w polowie sierpnia rb. wielkie wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Trasa wyciągów nie jest jeszcze ostatecznie ustalona, lecz prawdopodobnie będzie taka: Wąbrzeźno — Radzyn — Jabłonowo — Brodnica — Kowalewo — Orzechówko — Wąbrzeźno. Wyciągi te wywołały wśród zwolenników sportu wielkie zainteresowanie dlatego szczegóły podamy w dniach najbliższych.

— Wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Ruchliwy Klub Sportowy „Pogoń” urzęduje w polowie sierpnia rb. wielkie wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Trasa wyciągów nie jest jeszcze ostatecznie ustalona, lecz prawdopodobnie będzie taka: Wąbrzeźno — Radzyn — Jabłonowo — Brodnica — Kowalewo — Orzechówko — Wąbrzeźno. Wyciągi te wywołały wśród zwolenników sportu wielkie zainteresowanie dlatego szczegóły podamy w dniach najbliższych.

— Wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Ruchliwy Klub Sportowy „Pogoń” urzęduje w polowie sierpnia rb. wielkie wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Trasa wyciągów nie jest jeszcze ostatecznie ustalona, lecz prawdopodobnie będzie taka: Wąbrzeźno — Radzyn — Jabłonowo — Brodnica — Kowalewo — Orzechówko — Wąbrzeźno. Wyciągi te wywołały wśród zwolenników sportu wielkie zainteresowanie dlatego szczegóły podamy w dniach najbliższych.

— Wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Ruchliwy Klub Sportowy „Pogoń” urzęduje w polowie sierpnia rb. wielkie wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Trasa wyciągów nie jest jeszcze ostatecznie ustalona, lecz prawdopodobnie będzie taka: Wąbrzeźno — Radzyn — Jabłonowo — Brodnica — Kowalewo — Orzechówko — Wąbrzeźno. Wyciągi te wywołały wśród zwolenników sportu wielkie zainteresowanie dlatego szczegóły podamy w dniach najbliższych.

— Wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Ruchliwy Klub Sportowy „Pogoń” urzęduje w polowie sierpnia rb. wielkie wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Trasa wyciągów nie jest jeszcze ostatecznie ustalona, lecz prawdopodobnie będzie taka: Wąbrzeźno — Radzyn — Jabłonowo — Brodnica — Kowalewo — Orzechówko — Wąbrzeźno. Wyciągi te wywołały wśród zwolenników sportu wielkie zainteresowanie dlatego szczegóły podamy w dniach najbliższych.

— Wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Ruchliwy Klub Sportowy „Pogoń” urzęduje w polowie sierpnia rb. wielkie wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Trasa wyciągów nie jest jeszcze ostatecznie ustalona, lecz prawdopodobnie będzie taka: Wąbrzeźno — Radzyn — Jabłonowo — Brodnica — Kowalewo — Orzechówko — Wąbrzeźno. Wyciągi te wywołały wśród zwolenników sportu wielkie zainteresowanie dlatego szczegóły podamy w dniach najbliższych.

— Wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Ruchliwy Klub Sportowy „Pogoń” urzęduje w polowie sierpnia rb. wielkie wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Trasa wyciągów nie jest jeszcze ostatecznie ustalona, lecz prawdopodobnie będzie taka: Wąbrzeźno — Radzyn — Jabłonowo — Brodnica — Kowalewo — Orzechówko — Wąbrzeźno. Wyciągi te wywołały wśród zwolenników sportu wielkie zainteresowanie dlatego szczegóły podamy w dniach najbliższych.

— Wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Ruchliwy Klub Sportowy „Pogoń” urzęduje w polowie sierpnia rb. wielkie wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Trasa wyciągów nie jest jeszcze ostatecznie ustalona, lecz prawdopodobnie będzie taka: Wąbrzeźno — Radzyn — Jabłonowo — Brodnica — Kowalewo — Orzechówko — Wąbrzeźno. Wyciągi te wywołały wśród zwolenników sportu wielkie zainteresowanie dlatego szczegóły podamy w dniach najbliższych.

— Wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Ruchliwy Klub Sportowy „Pogoń” urzęduje w polowie sierpnia rb. wielkie wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Trasa wyciągów nie jest jeszcze ostatecznie ustalona, lecz prawdopodobnie będzie taka: Wąbrzeźno — Radzyn — Jabłonowo — Brodnica — Kowalewo — Orzechówko — Wąbrzeźno. Wyciągi te wywołały wśród zwolenników sportu wielkie zainteresowanie dlatego szczegóły podamy w dniach najbliższych.

— Wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Ruchliwy Klub Sportowy „Pogoń” urzęduje w polowie sierpnia rb. wielkie wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Trasa wyciągów nie jest jeszcze ostatecznie ustalona, lecz prawdopodobnie będzie taka: Wąbrzeźno — Radzyn — Jabłonowo — Brodnica — Kowalewo — Orzechówko — Wąbrzeźno. Wyciągi te wywołały wśród zwolenników sportu wielkie zainteresowanie dlatego szczegóły podamy w dniach najbliższych.

— Wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Ruchliwy Klub Sportowy „Pogoń” urzęduje w polowie sierpnia rb. wielkie wyciągi kolarskie na przestrzeni 150 klm. Trasa wyciągów nie jest jeszcze ostatecznie ustalona, lecz prawdopodobnie będzie taka: Wąbrzeźno — Radzyn — Jabłonowo — Brodnica — Kowalewo — Orzechówko — Wąbrzeźno. Wyciągi te wywołały wśród zwolenników sportu wielkie zainteresowanie dlatego szczegóły podamy w dniach najbliższych.

WIADOMOŚCI POTOCZNE Wąbrzeźno, dnia 31 lipca 1933 roku

— Wręczenie dyplomu. W dniu wczorajszym prezydent Izby Rzemieślniczej p. Jakubowski wręczył p. Bronisławowi Stańczewskiemu dyplom Izby Rzemieślniczej ofiarowany z okazji 25-lecia pracy zawodowej (w malarstwie). Panu Stańczewskiemu składamy z tej okazji serdeczne życzenia.

— Z uroczystości obchodu 75-lecia Cechu Piekarskiego. W dniu wczorajszym Cech Piekarski obchodził uroczystości 75-lecia istnienia oraz poświęcenie sztandaru. Obchód, który wypadł ze wszechmiar imponująco, opisujemy szczegółowo w następnym numerze naszego pisma.

— Na dożywianie biednych dzieci złożyli w naszej redakcji Wacławostwo

nizce do 4 i pół % etc.; również spłata wypożyczonego kapitału może być rozterminowana na większą ilość lat, aniżeli to było możliwem na podstawie starej ustawy o Urzędach Rozjemczych.

Dyrekcja PTR.

Z powiatu

— Uciąż. (Zgon zasłużonego obywatela). — Bolesny cios spotkał rodzinę p. p. Ewertowskich, bo miesiąc po śmierci śp. Jadwigi Ewertowskiej, matki, zmarł 28 lipca ojciec śp. *Nikodem Ewertowski* znany i ceniony w okolicy obywatel.

Śp. *Nikodem Ewertowski* pochodził z Lubawy, gdzie był właścicielem 300-morgowego gospodarstwa. Gdy sprzedał to gospodarstwo kupił w Uciążu tylko 40-morgowe a to wskutek dewaluacji.

Zmarły znany był jako gorliwy patriota, gorąco miłujący swoją Ojczyznę. Za to też prześladowany był przez zaborców.

Ciężko strapionej Rodzinie składamy tą drogą serdeczne współczucia.

Pógrzeb śp. *Nikodema Ewertowskiego* odbędzie się we wtorek 1 sierpnia o godzinie 8-mej na cmentarz parafjalny w Królewskiej Nowejwsi. — R. i p.

—:0:—

Z okolicy

× *Mieszewy*. (Znaleziony w kopie żyta). Dnia 29. ub. m. około godz. 11-tej w czasie zwożenia zboża zna-

lazł urzędnik gospodarczy p. Szczukowski Jan wraz z robotnikami *Lan- gego Stan.* z Rypina ul. Piaski, poranionego po lewej stronie czaszki i bardzo wycieńczonego, który dawał słabe oznaki życia. *Lange* znajdował się w jednej z kop ustawionych pod las w odległości 75 m. od szosy. Jak ustalono na podstawie zeznań św. *Westfala Henryka* z *Brodnicy* ul. *Kamionka*. *Lange* był umyślowo chorym i przed 8-miu dniami poszukiwała go jego żona.

Zeznania te zostały potwierdzone przez Post. P. P. w Rypinie.

Lan- gego po znalezieniu zarząd majątku polecił odstawić do szpitala pow. w *Brodnicy*. Ranny jednak w drodze zmarł. Kto zadał mu rany w czaszkę wzgl. inny ich powód zaistnienia, dotychczas nie został ustalony.

POŻAR FILHARMOJI W ANGLJI.

W *Liverpoolu* zniszczył pożar gmach filharmonji zbudowany w roku 1849. Filharmonja *Liver- polska* była najlepszą w całej Anglii.

RUCH TOWARZYSTW

— *Baczność Inwalidzi Wojenni i Wdowy* — członkowie *Koła Inw. R. P.* Zebranie miesięczne odbędzie się w niedzielę, 6 sierpnia o godzinie 2 w lokalu p. *Markuszewskiego* w *Rynku*.

Na porządku obrad b. ważne sprawy dlatego przybycie wszystkich członków i członkiń konieczne. Zarząd.

BANK POLSKI PŁACIŁ W DNIU 29 BM. ZA:

dolary amerykańskie	6,55
funtów szterlingów	29,58
franki szwajcarskie	172,29
franki francuskie	34,87
marki niemieckie	209,50
guldeny gdańskie	173,22
liry włoskie	46,21
florenty holenderskie	359,40

GIELDA PŁODÓW ROLNICZYCH.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bież. za 100 kg

Zyto	16,25—16,50
Pszenica	36,00—37,00
Jęczmień 64—66 kg	14,00—14,50
Owies	14,50—15,00
Mąka żytnia	50,00—51,00
Mąka pszenna	57,00—59,00
Otręby żytnie	7,5—10,75
Otręby pszenne	10,00—11,00
Otręby pszenne (grube)	11,00—12,00
Lubin niebieski	7,50—8,50
Lubin żółty	9,50—10,50
Ziemniaki żółte	1,70—1,90

URZĘDOWE SPRAWOZDANIE TARGOWE KOMISJI NOTOWANIA CEN

Poznań dnia 25. 7. 33 r.

Woly:

pełnomięsiste wytuczone nieoprzę- gane	60—66
mięsiste tuczone młodsze do lat 3	52—58
mięsiste tuczone starsze	44—48
miernie odżywione	36—40

Buhaje:

Wytuczone pełnomięsiste	56—60
tuczone mięsiste	50—54
nietuczone, dobrze odżywione star- sze	42—46
miernie odżywione	34—38

Krowy:

Wytuczone pełnomięsiste	58—64
tuczone mięsiste	52—56
nietuczone, dobrze odżywione	34—40
miernie odżywione	24—30

Jałowice:

Wytuczone pełnomięsiste	60—66
tuczone mięsiste	52—58
nietuczone, dobrze odżywione	44—50
miernie odżywione	38—44

ŚWINIE:

a) pełnomięsiste od 120—150 kg. żywej wagi	91—06
b) pełnomięsiste od 100—120 kg. żywej wagi	86—90
c) pełnomięsiste od 80—100 kg. żywej wagi	80—84
d) mięsiste świnie ponad 80 kg. tuczone starsze skopy i macior- ki	74—88
	78—86

Drukiem i nakładem: Zakłady Graficzne *Bolesława Szczuki* — Redaktor odpowiedzialny: *Alfons Szczuka* — *Wąbrzeźno*, ul. *Mickiewicza* nr. 1.

W piątek, dnia 28 lipca br. o godz. 17,30 zmarł w ciężkich cierpieniach opatrzony Sakramentami św. nasz najukochańszy ojciec

ś. p.

Nikodem Ewertowski

przeżywszy lat 62

o czem donoszą w ciężkim smutku pogrążone

Dzieci

Uciąż, dnia 28 lipca 1933 r.

Ekspozycja zwłok do kościoła parafjalnego w *Królewskiej Nowejwsi* odbędzie się z domu żałoby we wtorek, dnia 1 sierpnia 1933 r. o godzinie 8-mej przed poł., poczem pogrzeb.

II. F. 1/31.

Uchwałą z 31 grudnia 1932 r. ubezwłasnowolniono *Jana Jabłońskiego* z *Kowalewa* z powodu opilstwa.

Kowalewo, dnia 8 lutego 1933 r.

SĄD GRODZKI.

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

Dnia 2 sierpnia br. o godz. 11 sprzedawca będzie najwięcej dającym za gotówkę u p. *M. Motyla* w *Golubiu*, *Rynek*: 43/33

100 mtr. rozmaitego materiału na ubrania, 15 par półbutów męskich, 30 swetrów damskich, 80 par damskiego obuwia, 85 par kaloszy męskich i 10 mtr. gobeliny.

Liwin, kom. sąd. w *Golubiu*

Do Km. 771/33, 876/33 i 859/33

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W czwartek, dnia 3 sierpnia o godzinie 8 rano sprzedawca będzie w drodze egzekucji w *Piątkowie* u p. *Ludwika Iwanowskiej* najwięcej dającym za gotówkę:

1 fortepian koncertowy dyzy, firmy *Blüthner* — pudło hebanowe — oszacowany na 2.000 zł.

ZAGÓRSKI, komornik Sądu Grodzk. w *Kowalewie*.

Do Km. 885/33.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W czwartek, dnia 3 sierpnia 1933 r. o godz. 8 rano sprzedawca będzie w drodze egzekucji w *Piątkowie* u p. *Ludwika Iwanowskiej* najwięcej dającym za gotówkę:

2 szafy gdańskie, 2 kredensy dębowe, bufet dębowy, stół okrągły dębowy, 18 krzesel dębowych, 1 lustro duże stojące, 1 lampę wiszącą — żyrandol i zegar stojący gdański, — oszacowane na łączną kwotę 3560 zł.

ZAGÓRSKI, komornik Sądu Grodzk. w *Kowalewie*.

Ostrzegam

każdego przed kupnem lub dzierżawą gospodarstwa 92 morg. od *K. Potorskiego* wybud. pod *Frydrychow* Nr. 5, ponieważ tenże nabył to gospodarstwo od brata mego *Wł. Fergińskiego* bez mego zezwolenia — i wiedzy, a o które toczy się proces. *K. Potorski* stara się teraz wyżej wymienione gospod. w jakikolwiek sposób pozbyć nie mając przewłaszczenia.

Franciszka Sass

SERY

pełnotłusty szwajcarski, tyłzycki, *Roquefort* fr. i smietankowe poleca

St. Klimek

skład tow. kolonialnych

Kupię dom z wolnym mieszkaniem wraz z 2—3 morg. ziemi. Wiadomości w admin. *Głosu*

Sięje truciznę

na mojem polu *K. Wrzesińska* *Galczewo*

ROWER

męski używany w dobrym stanie kupię. Oferty z podaniem ceny kierować do *Eksped. „Głosu”*

Matjasy

prawdziwe poleca

St. Klimek

skład tow. kolonialnych

Ogłaszajcie w „Głosie Wąbrzeskim”

Wartość ogłoszenia prasowego

należycie rozumieją firmy duże. Reklamie prasowej w znacznym stopniu zawdzięczają one swój rozwój. Jasny stąd wypływa wniosek dla firm mniejszych. Reklama prasowa

jest dźwignią przemysłu i handlu

Chcesz być bogatym?

to kup jeszcze dziś

szczęśliwy los

Polskiej Loterii Państwowej IV kl.

Losy są do nabycia

w kolekturze „Głosu Wąbrzeskiego” Wąbrzeźno

OLEJE DO MASZYN

gwarantowanych jakości oraz

smary do osi

po specjalnie niżonych cenach na sezon żniw

poleca:

Aleksy Ostrowski

Drogerja „Pod Łabędziem”

ul. *Hallera* 5

Wąbrzeźno

ul. *Hallera* 5

Proszę żądać ofert opróbkowanych!